

Nr 112.

Ankom till Riksdagens kansli den 27 maj 1911 kl. 1 e. m.

Memorial, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut angående öfverföring af medel till reservationsanslaget till flottans öfningar.

(1:a Afd.)

I en den 28 nästlidne april till Riksdagen aflåten, till statsutskottets förberedande behandling öfverlämnad proposition (nr 223) har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver sjöförvarsärenden samma dag föreslagit Riksdagen medgifva att för täckande af uppkommen öfverbetalning å reservationsanslaget till flottans öfningar må till anslaget öfverföras dels 452,000 kronor af de reservationer, som uppstått å anslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, dels ock 100,000 kronor af femte hufvudtitelns allmänna besparingar.

I sitt i anledning af denna proposition afgifna utlåtande (nr 105) hemställde statsutskottet, som icke hade något att erinra mot Kungl. Maj:ts ofvannämnda förslag till ifrågavarande öfverbetalnings täckande, att Riksdagen måtte medgifva att för täckande af uppkommen öfverbetalning å reservationsanslaget till flottans öfningar må till anslaget öfverföras dels 452,000 kronor af de reservationer, som uppstått å anslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, dels ock 100,000 kronor af femte hufvudtitelns allmänna besparingar.

Vid berörda utlåtande hade fogats följande reservation af herr J. T. Larsson m. fl.

Bihang till Riksd. prot. 1911. 4 Saml. 1 Afd. 95 Häft. (Nr 112.) 1

»På sätt departementschefen anført, uppvisas i den af statskommissarien Chr. L. Tenow verkställda utredningen, att öfverbetalningen vid 1909 års slut å anslaget till flottans öfningar varit 1,251,837 kronor 1 öre. Genom omföring hos Stockholms stations räkningskontor har innevarande år öfningsanslaget tillgodoförts ett belopp af 21,763 kronor 50 öre, och genom beslut den 28 april detta år har Kungl. Maj:t anbefallt marinförvaltningen att genom omföringar från särskilda konti tillgodoföra anslaget ytterligare ett belopp af 277,922 kronor 78 öre. Den brist å öfningsanslaget, som efter dessa omföringar komme att kvarstå, skulle således utgöra 952,150 kronor 73 öre, hvilken brist dock ansetts kunna genom besparingar, som väntas uppkomma i följd af indragningar å förlidet och innevarande år anbefallda öfningar, nedbringas med 400,000 kronor till 552,150 kronor 73 öre. För täckande af sålunda återstående öfverbetalningen å reservationsanslaget till flottans öfningar har Kungl. Maj:t hemställt om Riksdagens medgifvande, att till nämnda anslag måtte få öfverföras dels 452,000 kronor af de reservationer, som uppstått å anslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, dels ock 100,000 kronor af femte hufvudtitelns allmänna besparingar.

Departementschefen har icke ansett lämpligt upplysa, från hvilka särskilda konti ofvannämnda omföringen af tillhoppa 277,922 kronor 78 öre skulle verkställas. Statskommissarien Tenows utredning och yttrande angående reservationsanslaget till flottans öfningar och därmed sammanhängande frågor innehåller emellertid hemställan, att Kungl. Maj:t täcktes meddela föreskrift, att från förslagsanslaget till sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför skulle till förskottstitel för öfverbetalningen å reservationsanslaget till flottans öfningar omföras dels ett belopp af 165,523 kronor 78 öre, utgörande del af kostnaderna för vissa skolor under åren 1906—1909, dels ett belopp af 52,981 kronor 20 öre, utgörande del af »allmänna utgifter» för flottans öfningar under samma år, äfvensom att till omförmälda förskottskonto för öfverbetalningen å anslaget till flottans öfningar nedan nämnda belopp skulle omföras: 14,781 kronor 88 öre från kontot för pansarbåten Oscar II, 21,073 kronor 21 öre från ett till uppläggande föreslaget särskildt förskottskonto för pansarkryssaren Fylgia, 6,127 kronor 19 öre från kontot för »nybyggnad af två stycken jagare (Ragnar och Sigurd)», 2,110 kronor 27 öre från kontot för »nybyggnad af sex stycken 1:a klass torpedbåtar (Iris, Vega, Thetis, Vesta, Spica och Astrea)», 4,030 kronor 24 öre från kontot för »nybyggnad af fyra stycken 1:a klass torpedbåtar (Altair, Antares, Arcturus och Argo)», 6,352 kronor 20 öre, från kontot för

»undervattensbåtförsvaret» (Hvalen) samt 4,942 kronor 81 öre från samma konto (undervattensbåtarna nr 2—4). Dessa af statskommissarien Tenow i ändamål att minska öfverbetalningen å flottöfningsanslaget till omföring föreslagna belopp uppgå sammanlagdt till just det belopp, som enligt Kungl. Maj:ts beslut den 28 sistlidne april skulle tillgodoföras sistnämnda anslag. Det torde därför vara berättigadt antaga, att Kungl. Maj:ts nämnda beslut afsett de af statskommissarien Tenow föreslagna omföringarna.

Utan att vilja göra något uttalande angående Kungl. Maj:ts beslut i fråga om nämnda omföringar anser sig utskottet likväl icke kunna underlåta den erinran, att, efter hvad utskottet erfarit, anslaget till sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför redan förut tagits i anspråk i så stor utsträckning, att en öfverbetalning därå förefinnes till belopp af omkring 1,500,000 kronor, äfvensom att enligt de upplysningar, hvilka af statskommissarien Tenow inhämtats från marinförvaltningens kamrerare, dels den å byggandet af pansarkryssaren Fylgia uppkomna besparingen blifvit disponerad enligt nådigt bref den 27 maj 1909, dels den odisponerade behållningen för pansarbåten Oscar II utgör allenast 4,517 kronor 65 öre, dels ock en brist vid årets ingång af 6,510 kronor 92 öre förefunnits för undervattensbåtarna nr 2 och 3. Genom den af Kungl. Maj:t nu anbefallda omföringen, som innefattar att ett afsevärdt belopp öfverförts från ett anslag, därå brist uppstått, till andra anslag, hvilka jämväl förete brist eller icke lämna motsvarande tillgång, har enligt utskottets mening den omförda delen af öfverbetalningen å anslaget till flottans öfningar ingalunda blifvit i verkligheten täckt.

Vidkommande de besparingar å tillhoppa 400,000 kronor, som departementschefen antagit kunna förväntas i följd af vissa inskränkingar i sistlidet och innevarande års öfningar, har utskottet visserligen icke funnit något att erinra däremot, att sådana besparingar användas till täckande af den å anslaget uppkomna öfverbetalningen under den förutsättningen, att besparingarnas utvinnande icke skett på bekostnad af öfningarnas effektivitet och flottans därå beroende stridsberedskap. Härom lämnar departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet ingen annan upplysning än den antydning, som må anses ligga däri, att departementschefen funnit sig kunna godkänna den föreslagna öfningsplanen med hänsyn till de ifrågasatta inskränkingarnas öfvergående natur. Af denna antydning vill det synas, som om den ofvan nämnda förutsättningen icke skulle vara förhanden. Departementschefen har äfven i annat sammanhang (sid. 62 i statsverkspropositionen 5 hufvudtiteln)

uttalat, att de inskränkningar i flottans öfningar, som framkallats af den upptäckta bristen i öfningsanslaget, gifvetvis måste anses i hög grad betänkliga. Vid sådant förhållande vill det synas utskottet hafva varit på sin plats, att en närmare redogörelse lämnats Riksdagen för arten af de inskränkningar, genom hvilka de väntade besparingarna beräknats skola vinnas.

Med afseende å den reservation, som uppkommit å anslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, har Riksdagen, i anledning af hvad statsrevisorerna därom yttrat, beslutat att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville taga i öfvervägande, huruvida icke en afsevärd del af de å ifrågavarande anslag uppkomna reservationer kunde för annat ändamål disponeras och därefter till Riksdagen inkomma med det förslag, hvartill förhållandena måtte föranleda. I nu förevarande proposition har Kungl. Maj:t hemställt, att af nämnda reservationer ett belopp 452,000 kronor måtte få användas till täckande af öfverbetalningen å öfningsanslaget, och att återstoden af samma öfverbetalning finge utjämnas genom en disposition af 100,000 kronor af femte hufvudtitelns allmänna besparingar. En undersökning af ställningen å ifrågavarande hufvudtitel i dess helhet lärer, efter hvad utskottet har grundad anledning antaga, komma att gifva till resultat, att mot de tillgångar, som representeras af förut nämnda reservationer å beklädnadsanslaget och hufvudtitelns allmänna besparingar, stå öfverbetalningar och brister till högst betydande belopp å ett flertal anslag. Genom ett bifall till Kungl. Maj:ts proposition skulle omförmälda tillgångar i högst väsentlig mån komma att tagas i anspråk i anledning af öfverbetalning å allenast ett anslag, utan att hänsyn tages till hufvudtitelns ställning i dess helhet, en åtgärd, som synes utskottet ingalunda tillfredsställande. Förhållandena med afseende på de under femte hufvudtiteln anslagna medel torde tvärtom hafva gjort det till en bjudande nödvändighet för Kungl. Maj:t att underställa Riksdagens pröfning fullständig utredning och därå grundadt förslag till åtgärder i syfte att åstadkomma jämvikt i fråga om de särskilda anslagen under hufvudtiteln i dess helhet. Då så icke skett och möjlighet att under den korta tid, som under innevarande riksdag återstår, finna en lösning af den nu föreliggande frågan af beskaffenhet att kunna blifva tillfredsställande, har utskottet emellertid icke velat motsätta sig Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag till disposition af vissa belopp af ofvan nämnda reservationer och besparingar. Utskottet hemställer därför,

att Riksdagen må medgifva, att till reservationsanslaget till flottans öfningar må öfverföras dels 452,000 kronor af de reservationer, som

uppstått å anslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, dels ock 100,000 kronor af femte hufvudtitelns allmänna besparingar.»

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag har Första kammaren bifallit utskottets hemställan, hvaremot Andra kammaren bifallit den af herr J. T. Larsson med flere afgifna vid utlåtandet fogade reservationen.

Med anledning häraf får utskottet hemställa,

att Första kammaren, utan att godkänna Andra kammarens ofvannämnda beslut i afseende å motiveringen, må, med biträdande i öfrigt af Andra kammarens beslut i hvad det skiljer sig från Första kammarens, besluta, att till reservationsanslaget till flottans öfningar må öfverföras dels 452,000 kronor af de reservationer, som uppstått å anslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, dels ock 100,000 kronor af femte hufvudtitelns allmänna besparingar.

Stockholm den 27 maj 1911.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.
